

Havebrugscentret, Institut for Landskabsplanter, Hornum, 9600 Års

Myrica pensylvanica 'Myda' og 'Myriman'

Nye buske med krydrede blade og stålgrå frugter

Poul Erik Brander og Odd Bøvre

Myrica pensylvanica er en nordamerikansk porseart, som bliver ca. 1 m høj, den er delvis vintergrøn, med spændende, krydrede blade og lyse stålgrå frugter, der bliver siddende vinteren over.

'Myda' er en udvalgt hunklon med mange frugter og 'Myriman' en hanklon.

Begge kloner kan anvendes enkeltvis, men ønskes frugtsætning, må der plantes ca. 20% hanplanter blandt hunplanterne.

Den er anvendelig til såvel haver som anlæg, bedst på let, sur til neutral jord.

Planten formeres ved urteagtige stiklinger, bedst fra drevne moderplanter i væksthuse i april måned.

Indledning

Slægten *Myrica* omfatter flere arter, hvoraf en enkelt art, *Myrica gale*, pors, er vildtvoksende i Danmark. I andre dele af verden forekommer flere andre arter, i Nordamerika 5 arter, heraf arten *Myrica pensylvanica* Loisel.

Et indledende forsøgsarbejde med denne art blev iværksat ved Institut for Landskabsplanter i 1970. Ifølge litteraturstudier og observationer fra enkelte dyrkninger er det en hårdfør art, der kunne have interesse for dyrkning i Danmark.

Plantematerialet

Frø blev hjemskaffet i samarbejde med Landbrugsministeriets Vildtforvaltning, og frøet var samlet i det kystnære Nova Scotia.

Af dette parti blev udplantet de 44 bedste planter i 1971 ved Institut for Landskabsplanter, Hornum. Tillige blev anskaffet lidt frø og enkelte planter af andre oprindelser.

Afprøvning og selektion

Alle de udplantede planter viste sig fuldt hårdføre uden nogen vinterskader.

Plantematerialet fra Nova Scotia har haft den bedste udvikling, og kun dette er anvendt i det videre arbejde.

Materialet viste stor variation i højde, idet nogle hanplanter blev 1,5 m høje, medens hunplanterne generelt ikke har været så kraftigvoksende, varierende fra 0,7 til 1,2 m høje.

I 1975 blev de første 8 enkeltplanter udvalgt og opformeret ved urteagtige stiklinger og udplantet i klonforsøg.

Der blev foretaget udplantning såvel på Blangstedgård ved Odense som ved Hornum.

Udviklingen ved Hornum var god, medens planterne på Blangstedgård havde en ret ringe trivsel, med gule blade, som viste at *Myrica pensylvanica* foretrækker svagt sur jord.

Der blev endvidere foretaget opformering ved frø fra nogle udvalgte planter til nærmere afprøvning. Dette materiale viste betydelig mindre variation end det oprindelige, og der arbejdes videre med en selektion med henblik på en frøformering.

På grundlag af de indsamlede oplysninger blev i 1982 selekteret 2 kloner til opformering og udsendelse.

Beskrivelse af art og sorter

Myrica pensylvanica Loisel er hjemmehørende i det østlige Nordamerika fra New Foundland til New York og Maryland.

Arten har ikke været almindeligt dyrket.

Det hjemtagne plantemateriale viste sig helt hårdført og uden angreb af sygdomme og skadedyr.

Bladene er mørkegrønne, 5–8 cm lange og er svagt læderagtige og stærkt krydrede ved knusning. De bliver siddende på planterne til hen på vinteren, noget afhængigt af temperaturforholdene. Løvfald sker omkring december – januar. Løvspring og blomstring i maj. Blomsterne er små, uanselige, enkönnede og tvebo.

Frugten er en stenfrugt, og den sidder ofte tæt samlet. Farven er først grøn, ved modenhed grå, efter løvfald lys stålgrå og dekorativ. Frugterne kan blive siddende på planterne til hen på sommeren.

Der er selekteret en hunsort 'Myda' (udledt af *Myrica* dame), der bliver ca. 1 m høj, har en tæt vækst og er frugtrig, med iøjnefaldende frugter. 'Myriman' er den hanlige sort, der har omtrent samme højde, men er lidt mere kraftigvoksende.

Anvendelse

'Myda' og 'Myriman' er beregnet til anvendelse i haver og anlæg.

Den største virkning fås ved at plante ca. 80% hunplanter og 20% hanplanter, jævnt fordelt mellem hinanden.

For at opnå frugtsætning, også ved få planter i haver, må plantes såvel han- som hunplanter, som det er muligt med 'Myda' og 'Myriman'. De to nye sorter lykkes ikke særligt godt på lerjorde, men tåler både fugtig og tør jord. De kan udmærket trives i let skygge, mens de i stærk skygge bliver ranglede.

De er udpræget klimatolerante og vindfaste.

Produktionsvejledning

Formering af 'Myda' og 'Myriman' skal ske vegetativt, og brug af urteagtige stiklinger er den eneste praktisk anvendelige formeringsmetode.

Under opformeringen har det vist sig, at der ingen problemer er med roddannelsen, hverken for hun- eller hanplanten. Derimod har det vist sig, at der er vanskeligheder med brydningen.

I produktionen har 'Myda', og endnu mere udtalt 'Myriman', efter roddannelse og brydning en relativ kort og hurtig tilvækst. Under denne periode, som varer ca. 6 uger, har planterne også let ved at gå i stå ved uheldige vækstbetingelser.

På containerbed gør det samme forhold sig gældende, og når planten er gået i stå, er den meget lidt tilbøjelig til at begynde væksten igen i den samme vækstsæson.

Formering og produktion

Formering af *Myrica* kan foregå på traditionel vis i sommerperioden. Stiklinger tages fra moderplanter på friland. Bedst rodning fås ved at tage stiklinger fra skud i vækst. Både top-, midt- og basisstiklinger får rod, men kun top- og midtstiklin-

Tabel 1. Stikketidspunkter og stiklingetyper ved formering af *Myrica pensylvanica*

Stiklinge- type	Stikke- dato	Antal stiklinger	% stiklinger med rod	% brudte stiklinger	% døde stiklinger
Skud i vækst					
Topstiklinge	14/4	34	94	94	6
Midtstiklinge	–	34	100	97	0
Basisstiklinge	–	34	100	79	0
Modne skud					
Topstiklinge	22/7	42	64	7	0
Midtstiklinge	–	42	43	0	0
Basisstiklinge	–	42	31	0	0
Skud i vækst					
Topstiklinge	22/7	34	38	17	6
Midtstiklinge	–	34	56	9	0
Basisstiklinge	–	34	35	0	0

gerne har chance for at bryde efter roddannelse ved formering i sommerperioden.

Udsættes formeringen til sidst i juli, går det også ud over rodningsprocenten, se tabel 1.

Bedste resultat og en hurtig produktion fås ved at sætte moderplanterne til drivning i væksthushuset ved moderat temperatur sidst i februar.

Første halvdel af april stikkes ca. 8 cm lange stiklinger i 10 cm potter under tåge. Brug af roddannerhormon i svag dosering er at anbefale, men ikke nødvendig.

Rodningsperioden er ca. 3 uger. Selv om stik-

lingerne undtagelsesvis bryder med flere skud, vil et af skuddene tage føringen, og det er nødvendigt med en tidlig knibning af det ledende skud for at få en plante med flere grene.

Salgsplanter kan produceres på én vækstsæson ved stikning først i april, og efter roddannelse og brydning oppotning i 1,5 l container og videre produktion i væksthushuset.

Planten trives bedst under moderate vand- og gødningsmængder og tåler ikke at stå for fugtigt.

Myrica synes at være meget modstandsdygtig over for både svampe- og skadedyrsangreb, også i formerings- og produktionstiden.

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Abonnement på Meddelelser fra Statens Planteavlsforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1985 100,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.
ISSN 0105-6514

Trykt i 7.000 eksemplarer.